

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Předmět: Dějepis

Charakteristika předmětu Dějepis

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět dějepis se vyučuje jako samostatný předmět v 6. – 9. ročníku 2 hodiny týdně.

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu dějepis směřuje k:

- rozvíjení vlastního historického vědomí
- vnímání obrazu hlavních vývojových linií světové a národní historie
- získávání orientace v historickém čase, pochopení souvislostí dějinných událostí a procesů
- chápání kulturní rozmanitosti světa
- utváření pozitivního vlasteneckého hodnotového systému

Vyučovací předmět dějepis je úzce spjat s dalšími vyučovacími předměty:

zeměpis – orientace v prostoru, územní rozsah států...

matematika, fyzika, přírodopis, chemie – vědecké poznatky, rozvoj vědy a techniky...

výtvarná výchova – stavební slohy, umělecká díla, významní umělci...

hudební výchova – vývoj hudebních projevů, významní skladatelé...

jazyky – významní spisovatelé a jejich tvorba...

občanská výchova – člověk a společnost, stát a státní zřízení, lidská a občanská práva, volební systém...

tělesná výchova – odkaz řecké kultury, olympijské hry...

Vyučovacím předmětem prolínají průřezová témata:

OSV – komunikace, sociální dovednosti, mezilidské vztahy, kooperace, řešení problémů, kreativita...

VDO – demokracie, despotie, tyranie, občanská práva, náboženská nesnášenlivost, tolerance, občanská společnost, volební systém, formy vlády, totalita, rasismus, holocaust, ideologie...

ENV – člověk a příroda, příroda a první civilizace, historické památky, dopad průmyslové revoluce na přírodu, zásahy do přírodních poměrů...

MKV – sbližování a prolínání kulturních vlivů v období helénismu, náš etnický původ, předsudky, stereotypy, husitství, poznávání jiných kultur, mezinárodní solidarita...

VMEGS – integrace Evropy, vliv Říma na raně středověké státy, formování evropských států, křížové výpravy, mírové poselství Jiřího z Poděbrad, reformace, význam objevení Ameriky, buržoazní a buržoazně demokratické revoluce...

MEDV – národní obrození, propaganda, sdělovací prostředky a politika

Výchovné a vzdělávací strategie v předmětu Dějepis

Kompetence k učení

Učitel

- zadává úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace z různých zdrojů
- vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- zadává úkoly, které vyžadují využití poznatků z různých předmětů
- vede k zamyšlení nad historickým vývojem

Žák

- se učí vyhledávat třídit informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí
- propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na společenské a kulturní jevy

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- zařazuje rozmanité aktivity (diskuse, výklad, kreslení, řešení problémů, ICT, AV technika)
- zařazuje metody, při kterých žáci sami docházejí k závěrům a řešením
- vede ke kritickému myšlení a logickému uvažování

Žák

- se učí vyhledávat informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit

Kompetence komunikativní

Učitel

- vede žáky přesnému a výstižnému vyjadřování
- zařazuje do výuky diskuzi
- vede žáky k věcnému argumentování
- vede žáky k práci s různými typy textů
- vede k využívání informačních a komunikačních prostředků

Žák

- se učí formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřovat se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- je veden k účinnému se zapojení do diskuse, ke schopnosti obhájit svůj názor a vhodně argumentovat
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů...
- se učí využívat informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vytváří příznivé klima třídy
- dodává žákům sebedůvěru
- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá

Žák

- účinně spolupracuje ve skupině
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- je veden k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu

Kompetence občanské

Učitel

- reflektuje při výuce společenské i přírodní dění
- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- motivuje žáky k prozkoumávání názorů a pohledů lišících se od jejich vlastních

- pěstuje v žácích vztah k tradicím, národnímu, historickému a kulturnímu dědictví

Žák

- je veden k respektování přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí
- odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy
- respektuje, chrání a oceňuje naše tradice a kulturní i historické dědictví
- projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit

Kompetence pracovní

Učitel

- požaduje dodržování dohodnuté kvality práce
- umožňuje žákům vzájemně si radit a pomáhat
- vede žáky k využívání znalostí v běžné praxi

Žák

- dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky
- využívá svých znalostí v běžné praxi

Kompetence digitální

Učitel

- zadává úkoly, kterými rozvíjí digitální kompetence žáka
- zná a používá škálu digitálních platforem
- vede žáky k práci ve skupině

Žák

- pracuje s historickými zdroji v digitálním prostředí
- volí a ovládá skupinovou práci v digitálních platformách
- vyhledává a ohodnotí informace z online textu, videa
- k popisu informací používá grafy a další ikonické modely

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Předmět: Dějepis

Ročník: 6.

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy	Poznámky
Uvede konkrétní příklady důležitosti a potřeby dějepisných poznatků Orientuje se na časové ose a v historické mapě Uvede konkrétní příklady zdrojů informací o minulosti a pojmenuje instituce, kde jsou shromažďovány	Význam zkoumání dějin Získávání informací o dějinách Historické prameny Historický čas a prostor	M – práce s časovou přímkou, křesťanský letopočet (zařazování událostí do století, tisíciletí)	
Charakterizuje život pravěkých lovců a sběračů, jejich materiální a duchovní kulturu	Člověk a lidská společnost v pravěku	Z – světové strany, světadíly, základní orientace na mapě Vv – pravěké malby, pojmy, počátky umění Ov – první náboženské představy, kultury OSV – komunikace, soc. dovednosti, mezilidské vztahy, kooperace, řešení problémů	
Vysvětlí význam zemědělství, dobytkařství pro lidskou společnost Objasní význam zpracování kovů	Mladší doba kamenná způsob života a obživy počátky zemědělství a řemesel	Z – zemědělské oblasti světa OSV – kreativita – výroba keramiky, nástrojů apod.	
Pochopí důsledky oddělení řemesel od zemědělství jako podmínky pro rozvoj obchodu	Doba kovů rozvoj řemesel a obchodu Naše země v období pravěku	Z – orientace v mapě	

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Předmět: Dějepis

Ročník: 6.

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy	Poznámky
Rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem starověkých států	Oblasti starověkého východu <ul style="list-style-type: none"> • charakteristické rysy oblasti • náboženské představy • počátek písma a kultury • přínos starověkých civilizací 	ENV – příroda a první civilizace Z – orientace na mapě Čj (lit.) – eposy, báje, pověsti M, F – starověká věda Ov – náboženské představy, mnohobožství, jednobožství VDO – způsoby vlády, starověké zákoníky	
Uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví Chápe přínos řecké civilizace pro rozvoj evropské kultury Demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury, zrod křesťanství	Antické Řecko <ul style="list-style-type: none"> - přírodní podmínky - klasické období - helénismus 	Vv – řecké umění (stavitelství, sochařství, malířství) Čj (lit.) - eposy, řecké báje a pověsti Ov – principy demokratické společnosti, volby, mnohobožství M, F – starověká věda VDO – demokracie, despocie, tyranie, zákoníky	

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Předmět: Dějepis

Ročník: 6.

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy	Poznámky
<p>Porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie</p> <p>Popíše s pomocí mapy územní rozsah římské říše</p>	<p>Antický Řím</p> <ul style="list-style-type: none"> - přírodní podmínky - republika - císařství 	<p>Vv – římské umění (stavitelství, sochařství, malířství)</p> <p>Čj (lit.) – římské báje</p> <p>Čj (sloh) – mluvní cvičení, řečnictví</p> <p>M, F – starověká věda</p> <p>Ov – mnohobožství, křesťanství</p> <p>VDO – občanská práva, zákoník</p> <p>VMEGS – integrace Evropy, vliv Říma na raně středověké státy</p>	

Pomůcky: učebnice, mapy, dějepisné atlasy, nástěnné tabule, pracovní sešity, historická beletrie, soubory modelů archeologických nálezů, obrázkový materiál, ...

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Předmět: Dějepis

Ročník: 7.

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy	Poznámky
<p>Popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států</p> <p>Vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka</p> <p>Objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu v evropských souvislostech</p> <p>Ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury</p>	<p>Raný středověk v evropských dějinách</p> <p>Struktura středověké společnosti</p> <p>Islám a islámská říše</p> <p>Velká Morava a český stát, jejich vývoj a postavení v Evropě</p> <p>Křesťanství, papežství, císařství</p> <p>Kultura středověké společnosti- románský a gotický sloh</p>	<p>VMESG – formování evropských států</p> <p>MVK – etnicita v Evropě</p> <p>Čj – Staré pověsti české</p>	
<p>Poznává změny politické, hospodářské a sociální</p> <p>Seznámí se s rozmachem českého státu</p>	<p>Kolonizace, města a jejich význam</p> <p>Český stát za posledních Přemyslovců</p> <p>Lucemburkové a Karel IV.</p>	<p>ENV – důsledky jednání člověka na životní prostředí</p>	<p>Středověká kolonizace na Valašsku – vznik Valašského Meziříčí a Vsetína</p>

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Předmět: Dějepis

Ročník: 7.

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy	Poznámky
Vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život	Kritika poměrů v církvi a husitské hnutí	Čj – rozvoj češtiny, J. Hus, rozvoj vzdělanosti MKV – náboženská nesnášenlivost katolíků a husitů	
Osvojí si významné změny ohlašující nástup novověku Popíše průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky	Hospodářské a společenské změny v Evropě 15. a 16. století Zámořské objevy a jejich důsledky pro Evropu	MEDV – knihtisk VMESG – dopad zámořských objevů na Evropu MKV – poznání jiných kultur	
Vysvětlí znovuzrození antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve	Renesance a humanismus	Čj – renesanční literatura	
Seznámí se s pojmem reformace, jejími příčinami a cíli	Reformace	VDO – náboženská tolerance a netolerance	
Objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy a habsburské monarchie	České země v 16. století		

Pomůcky: učebnice, mapy, dějepisné atlasy, nástěnné tabule, obrazové encyklopedie, pracovní sešity, historická beletrie, obrazový materiál aj.

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost
Předmět: Dějepis
Ročník: 8.

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy	Poznámky
<p>Objasní příčiny a důsledky třicetileté války</p> <p>Rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů</p> <p>Chápe význam osvícenství jako významného evropského myšlenkového proudu</p>	<p>České stavovské povstání a třicetiletá válka</p> <p>Barokní kultura a osvícenství</p> <p>Evropské státy 17. a 18. st.</p> <p>České země po třicetileté válce</p> <p>Vláda Marie Terezie a Josefa II.</p>	<p>Hv, Vv – baroko (stavitelství, malířství, hudba)</p> <p>Čj – barokní literatura</p> <p>VMEGS – jednota evropského baroka</p> <p>VDO – rekatolizace, náboženská nesnášenlivost</p> <p>Čj – počátky NO (J. Dobrovský, J. Jungmann)</p> <p>MKV – požadavek svobody a tolerance</p>	
<p>Chápe pojem kolonie, uvědomí si význam boje za svobodu</p>	<p>Boj Američanů za nezávislost, vznik USA</p>		

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Předmět: Dějepis

Ročník: 8.

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy	Poznámky
<p>Objasní souvislosti mezi událostmi VFR a napoleonských válek a rozbití starých společenských struktur v Evropě</p> <p>Uvědomí si prudký rozvoj průmyslu a společenské změny z toho vyplývající</p> <p>Porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa</p>	<p>Velká francouzská revoluce Napoleonské období</p> <p>Průmyslová revoluce, industrializace Modernizace společnosti (sociální otázka)</p> <p>Národní hnutí a české národní obrození</p>	<p>VDO – USA, VFR: rozvoj svobody a demokracie, ústavnosti a lid. práv</p> <p>ENV – dopad průmyslu na životní prostředí</p> <p>Čj – romantismus v literatuře</p> <p>Čj – národní obrození</p>	<p>Bitva u Slavkova</p> <p>Fr. Palacký – život a dílo</p>
<p>Pozná vyvrcholení emancipačních sociálních a národnostních snah</p>	<p>Revoluce 19. st. jako prostředek řešení problémů doby</p> <p>Vývoj v Evropě a světě během 19. století</p>	<p>VMEGS – shodné požadavky evropské buržoasie</p>	
<p>Chápe emancipační hnutí českého národa v rámci Rakouska-Uherska</p>	<p>Postavení českých zemí v druhé polovině 19. st.</p>	<p>MEDV – NO: obroda českého jazyka, knihy, noviny...</p> <p>MKV – problematika nacionalismu</p>	

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Předmět: Dějepis

Ročník: 8.

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy	Poznámky
Vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrného vývoje jednotlivých částí Evropy a světa Demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky	Kulturní rozrůzněnost doby Konflikty mezi velmocemi První světová válka a její důsledky První čs. odboj a vznik Československa	F+Ch – vědecké vynálezy druhé poloviny 19. st.	

Pomůcky: učebnice, mapy, dějepisné atlasy, nástěnné tabule, obrazové encyklopedie, pracovní sešity, historická beletrie, obrazový materiál...

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Předmět: Dějepis

Ročník: 9.

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty, kurzy	Poznámky
Rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů Charakterizuje jednotlivé totalitní systémy a příčiny jejich nastolení	1. čs. republika (vývoj a problémy) Nástup totalitních vlád (SSSR, Itálie, Německo) Vývoj ve třicátých letech- důsledky pro ČSR a svět	VDO – politický systém 1. republiky, jeho porovnání se současnou strukturou OV- totalitní režimy a demokracie VV a ČJ- kultura a umění mezi válkami	
Na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost Vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa Zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní prostředí Vysvětlí důvody euroatlantické spolupráce Posoudí postavení rozvojových zemí	2. světová válka a její důsledky Protektorát Čechy a Morava, 2. odboj Holocaust Studená válka, rozdělení světa do bloků Poválečný vývoj v Československa, vznik ČR Problémy současnosti Věda, technika a vzdělávání jako faktory vývoje	MEDV- role propagandy VDO- problematika rasismu a (ne)tolerance	Exkurze do KT Osvětim

Pomůcky: učebnice, mapy, dějepisné atlasy, nástěnné tabule, obrazové encyklopedie, pracovní sešity, historická beletrie, obrazový materiál...